

Design til at tage og føle på

Partnerskab mellem ISAGER og Blindes Arbejde resulterer i nye produkter med en ekstra dimension. Vævede tekstiler, der ikke bare er smukke at se på, men også en oplevelse at røre ved. Synshandicappede har været inde over designprocessen, og Blindes Arbejde har nu et showroom for deres nye produkter.

Fuglsangcentret er ejet af foreningen Dansk Blindesamfund, og da arkitektvirksomheden, der varetager et omfattende Jubilæumsprojekt med fornyelse og forbedring af Fuglsangcentret, gjorde sig overvejelser om interiøret til byggeriet, kontaktede de den socialøkonomiske virksomhed Blindes Arbejde.

Idéen var, at Blindes Arbejde skulle levere interiør til Fuglsangcentrets værelser, der passede til det arkitektoniske udtryk og brugernes behov og præferencer. Der skulle laves 120 sengetæpper, 120 store sengepuder og 60 sofapuder, hvilket er temmelig store mængder taget i betragtning, at alle enheder skulle håndvæves og tilpasses de enkelte rums farveudtryk.

Andreas Isager, direktør for arkitektvirksomheden ISAGER, fortæller om processen: ”Det har været en lang udviklingsproces, og vi har holdt mange møder undervejs. Dels for at koble tekstilprojektet solidt til det DNA, vi har skruet ind i arkitekturen, dels for også at blive enige om tekstiler, farver osv.” ”Vi snakkede meget om mønstre ud fra forskellige nyttemål: Tilbyder det her mønster nu noget taktilt (berøringsmæssigt), giver det spredning i oplevelsen, er det tilpas spændende? Der har vi været igennem nogle vigtige faser, hvor vi troede, at nu var vi der, men så drillede det alligevel. Typisk på det tekniske – f.eks. at det skal kunne vaskes rigtig meget. For det vi i virkeligheden har udviklet, er nogle tekstiler, som du, hvis du købte dem, ville betragte som unika og stå og håndvaske, og her skal det altså bare kunne proppes i maskinen.”

Med-design skaber unikke produkter

De vævede tekstiler er blevet udviklet i tæt samarbejde mellem ISAGER, Blindes Arbejde og Fuglsangcentret, og denne form for med-design er et godt eksempel på, hvordan de forskellige kompetencer kan bringes i spil til gavn for alle parter. Tekstildesigner fra Blindes Arbejde Rosa Tolnov Clausen, forklarer: ”Vi har haft en med-design-proces, som har været ret omfattende, fordi vi har arbejdet og udviklet tekstilerne sammen med Fuglsangcenteret og ISAGER. Jørgen og Anette, der sidder i Fuglsangcentrets kunstudvalg, har givet deres mening til kende om det taktile. Og de seende i Kunstudvalget har givet deres mening til kende om det visuelle. Vævelederne Tina og Jenny (fra Blindes Arbejde) har været inde over både det taktile, såvel som det visuelle. Så hver pude er et sammenkog af rigtig mange samarbejdspartnere.”

Rollefordelingen er overordnet, at Blindes Arbejde fungerer som teknisk udvikler, producent og leverandør til Jubilæumsprojektet - ISAGER faciliterer udviklingsdialogen og udstikker i samarbejde med kunden rammer og nyttemål for produkterne. Den primære opgave for Blindes Arbejde er altså at udvikle designet og herunder

sørge for sammenhæng mellem det æstetiske og det praktisk mulige, og at få produceret de mange håndvævede tekstiler. Blindes Arbejde startede med at udvikle nogle prototype-sæt, der siden blev justeret adskillige gange, hvor både ISAGER og Fuglsangcentret fungerede som med-designere i processen.

I tråd med værdierne

For Blindes Arbejde er sparringen med ISAGER essentiel. Kristin Espedal, direktør for Blindes Arbejde, siger om samarbejdet: ”I partnerskabet har der hele tiden været en tæt relation og en tæt sparring og en løbende forholde sig til produktions udfordringer med garner og teknikker. Det er i partnerskabet, vi har fundet støtte til og forståelse for, hvordan vi lige kommer videre med det her.”

Både ISAGER’s erfaring med at drive store projekter og deres støtte gennem hele processen er, ifølge Kristin Espedal, til stor gavn for Blindes Arbejde: ”Det skaber værdi at have en partner, som ved, hvordan man laver store projekter, og som kan kommunikere omkring det og give noget sparring hele vejen rundt. Og så har de vist en meget stor grad af tålmodighed og har bakket projektet op hele vejen.”

Ud over den løbende sparring får Blindes Arbejde også markedsføring og et showroom for deres vævede produkter, da hotellets gæster vil stifte bekendtskab med tekstilerne og få historien bag. Væveleder på projektet, Jenny Rodt fra Blindes Arbejde, fortæller om partnerskabet: ”Der hvor tekstilerne kommer til at være, vil der også blive fortalt historien om Blindes Arbejde. Så historien om produktet, og hvor det kommer fra, er en del af pakken. Det at man kan sige på Fuglsangcentret, at det er vores egne blinde kammerater, der har lavet det - dét er en god historie.” ”Og det er en god måde for os at vise, at vi laver nogle interessante produkter. Både for køberne og for dem, der kunne være interesserede i beskæftigelse. Det er jo en måde at sætte fokus på vævningen, og man kunne måske finde nogle interessante medarbejdere både til værkstederne og som hjemmевævere.”

Partnerskabet kan således vise sig at blive en rekrutteringskanal, da hotellet har mange blinde og svagsynede gæster, der via tekstilerne kan få kendskab til nogle af virksomhedens produkter og beskæftigelsesmuligheder.

For ISAGER var det ligeledes et oplagt match at indgå partnerskab med Blindes Arbejde, der om nogen har kendskab til den form for taktile overflader, som kunden efterspurgte. Med Blindes Arbejde fik ISAGER en partner, der kunne forstå brugernes behov som ingen andre, og som samtidig er kendt for deres håndværksmæssige kunnen og unikke kvalitetsprodukter. På spørgsmålet om, hvilke motiver ISAGER havde for at etablere partnerskabet, lyder det fra tekstildesigner Rosa Tolnov Clausen: ”Mit indtryk er, at IISAGER gerne ville have noget mere taktilt og tekstil og farve ind på værelserne. Og noget håndværk. Og så tror jeg, historien bag tekstilerne, og hvad Blindes Arbejde repræsenterer er vigtig. At de her tekstiler er lavet i samarbejde med Blindes Arbejde. Så der er både historiefortælling og æstetik i det.”

Med fortællingen håber Andreas Isager ligeledes at være med til at nedbryde fordomme om personer med synshandicap: ”Min forventning er også, at når man kommer ind på et værelse og ser tekstilerne – og hvis vi får fortalt historien om, at de er lavet af Blindes Arbejde – så vil folk ændre deres billede af, hvad Blindes Arbejde er for noget. Forhåbentlig ændres opfattelsen af, at det er synd for de blinde til, at man bare bliver vildt imponeret. Som jeg selv blev.”

Partnerskabet med Blindes Arbejde giver således arkitektvirksomheden mulighed for at tilbyde kunden ’noget ekstra’: ”Vores partnerskab går meget på, at vi lægger flere lag ind i det”, lyder det fra Andreas Isager. Når ISAGER udover ’blot’ et forny, renovere og energioptimere Fuglsangcentret også får skabt en platform til at udbrede kendskabet til Blindes Arbejde, giver de kunden en ’added value’. Gennem partnerskabet med den socialøkonomiske virksomhed har arkitektvirksomheden desuden ”lært en masse om tekstiler og teknikker”, der kan komme dem til gode i fremtidige projekter. Derudover har de kunnet bruge projektet til at videreudvikle interne procesværktøjer. Endelig håber ISAGER naturligvis også, at den gode historie om Fuglsangcentret og partnerskabet med Blindes Arbejde vil give dem en PR og branding effekt.

Via partnerskabet får ISAGER altså mulighed for at efterkomme kundens taktile ønsker, de får håndvævede tekstiler af høj kvalitet der passer til det arkitektoniske udtryk og stedets DNA, de får en added value ift. konkurrerende firmaer, de får tilegnet sig nye kompetencer, og de får god PR. Imens får Blindes Arbejde sparring på design og kommunikation, de får et showroom til deres produkter, de får markedsføring, får fortalt historien om deres virksomhed, en mulig rekrutteringskanal og mulighed for at nå ud til nye markeder – ikke mindst hotelbranchen.

Den rette balance

For væverne hos Blindes Arbejde er leveringen til Fuglsangcentret en stor anerkendelse af deres produkter. Tekstildesigner Rosa Tolnov Clausen forklarer:

”Selve Fuglsangcenter-projektet betyder rigtig meget for medarbejderne, at det netop er til Fuglsangcentret, fordi de bruger det og kommer der og kender mange af de andre brugere. Så det med, at man er repræsenteret dér, at man er en del af så stort et projekt, og at ens produkter vil blive brugt hver dag – det tror jeg er meget betydningsfuldt.”

Der har dog været en del udfordringer undervejs - særligt ift. det vævetekniske. De garner, man først havde regnet med at bruge, viste sig uegnede, og i det hele taget var det en tidskrævende proces at udvikle håndvævede tekstiler, der skulle leve op til høje krav om både vaskeevne, slidtage, overfladestruktur og følbarehed.

En anden udfordring, der yderligere forstærkede tidspresset, var, at man ikke bare kunne bede væverne om at arbejde hurtigere eller blive meget længere på værkstedet. Kristin Espedal forklarer: ”Det er en særlig præmis for os, at vores medarbejderstab har anderledes arbejdsressourcer. Så vi kan ikke bare sige, at nu sætter vi fuld skrue på i nogle måneder.”

På spørgsmålet om hvad der bliver de største udfordringer fremover, lyder det da også fra væveleder Jenny Rodt: ”Det vil blive at holde tidsrammen. Og selv om jeg har lagt en produktionsplan med luft i, så ved vi jo ikke, om folk bliver syge. Den slags sker jo. Og vi kan ikke bare rekruttere nye til sådan noget her. Det er også meget forskelligt, hvor hurtigt nye vævere kommer i gang. Det kan tage alt fra uger til år, før man kan væve godt. Og så handler det også meget om, hvad man kan holde til og har lyst til. Vi kan jo ikke bare køre på overtid her.”

Som socialøkonomisk virksomhed kan det at opretholde en balance mellem efterspørgsel på produkterne og antallet af medarbejdere være en særlig udfordring. Kristin Espedal beretter: ”For at kunne skabe flere arbejdspladser, skal man som nummer ét have en højere omsætning - man skal sælge noget mere og tjene flere penge. Men specielt for os gælder det jo, at vi ikke bare kan gå ud og rekruttere på normal vis. Så vi skal skabe en vækst i balance med de medarbejdere, vi rent faktisk kan få ind. Koblingen mellem at skabe vækst og få den rigtige rekruttering er en udfordring.”

En anden balancegang, der kan være vanskelig for socialøkonomiske virksomheder, er, hvor meget det sociale element skal fylde i fortællingen. Andreas Isager forklarer: ”I deres historiefortælling skal de både fortælle, at det er blinde, der laver produkterne, og at kvaliteten er helt særegen god. Og det er måske lidt et skisme for Blindes Arbejde – om de skal brande sig, fordi de er blinde, eller for dét, de kan.”

Handicap ingen hindring

Hos Blindes Arbejde vil man gerne vise, at et handicap ikke behøver at være en hæmsko for at producere unikke kvalitetsprodukter. Tværtimod kan synshandicappet være årsag til, at man har nogle særlige evner inden for de håndværksmæssige fag, da medarbejderne har en yderst veludviklet følesans: ”Det handicap, man har, må ikke stå i vejen for, at man bliver en dygtig håndværker. Dit produkt skal ikke sælges på trods af handicappet, men på grund af det. At man har en særlig evne, som man så prøver at forretningsgøre”, fastslår Kristin Espedal.

Blindes Arbejde går nu målrettet efter at etablere nye partnerskaber med ordinære virksomheder. Partnerskaber der, som samarbejdet med ISAGER og Fuglsangcentret, kan tilføre betydelig værdi til alle involverede parter.

Hos arkitektvirksomheden har det succesfulde partnerskab ligeledes givet mod på mere: ”Mødet med Blindes Arbejde har da åbnet vores øjne for, at det her kan fungere som en slags driver til at skabe nye socialøkonomiske projekter”, slutter Andreas Isager.

Fakta om Blindes Arbejde:

Blindes Arbejde blev stiftet i 1929. Det er både en erhvervsdrivende fond og en socialøkonomisk produktionsvirksomhed, der har til formål at beskæftige blinde og svagsynede personer. I virksomheden er der fokus på det gode håndværk, og der arbejdes især med fremstilling af håndgjorte børster og koste, vævning samt håndfletning af kurver og stolesæder.

Blindes Arbejde har omkring 75 medarbejdere, hvoraf størstedelen er i beskyttet beskæftigelse, andre er i fleksjob, jobs på særlige vilkår, i ressourceforløb eller i praktik og nogle få er ansat på ordinære vilkår. De fleste arbejder på værkstederne i København, Århus, Odense og Horsens, mens andre trækker børster, væver og fletter kurve i eget hjem, hvorefter de færdige produkter sendes til kvalitetskontrol i hovedafdelingen i København.

Produkterne er kendt for deres gode kvalitet og sælges bl.a. i Blindes Arbejde's egne butikker i henholdsvis København, Århus og Horsens.

Blandt kunderne er også private virksomheder som Den Blå Planet, Toms, De Kongelige stalde og Tivoli, hvoraf flere får specialdesignet børster og koste. Ved partnerskabet med ISAGER er det imidlertid de håndvævede tekstiler, der er i fokus.

Fakta om arkitektvirksomheden ISAGER:

ISAGER er en familiedrevet arkitektvirksomhed, der blev grundlagt i 1974 af arkitekt Kristian Isager. Tilbage i 1970'erne kæmpede Kristian Isager imod den daværende bølge af montagebyggeri og betonørkner, og talte højlydt for at bevare værdifulde bygningstraditioner og den danske bygningskultur. I dag har Kristians søn, arkitekt Andreas Isager, overtaget posten som direktør for tegnestuen, der udover far og søn tæller 5 medarbejdere.

Virksomheden har i stigende grad påtaget sig en rolle, hvor de er med fra start og hjælper med at fundraise og modne bæredygtige udviklingsprojekter. ISAGER har således medvirket til, at Dansk Blindesamfund har fået 45 mio. fra A.P. Møllerske Støttefond til en omfattende fornyelse og renovering af Fuglsangcentret.

ISAGER holder til i Odense, men har i mere end 40 år sat deres præg på bygninger over hele landet som f.eks. Sukkertoppen i Valby, Fjord og Bæltcenteret i Kerteminde, Svendborg Bryghus, Silkeborg Papirfabrik, Esbjerg Gymnasium & HF – og i Odense bl.a. TV2's hovedsæde "Kvægtorvet", Brandts Klædefabrik og Nordatlantisk Hus.

Socialøkonomiske virksomheder

Socialøkonomiske virksomheder (SØV) fungerer på almindelige markedsvilkår, men virksomhedens primære formål har samfundsgavnlig karakter.

Formålet med driften har et socialt, beskæftigelses-, sundheds-, miljømæssigt eller kulturelt sigte, og SØV fremmer desuden et aktivt medborgerskab i lokalområdet.

SØV sælger altså varer og tjenester samtidig med, at de skaber en positiv social forandring for samfundet i form af fx et mere rummeligt arbejdsmarked eller et grønnere miljø.

De er ofte begyndt med støtte fra det offentlige og/ eller fonde, men skal være i stand til at finansiere sig selv efter en startfase for at kunne kalde sig for en socialøkonomisk virksomhed.

Du kan læse mere om socialøkonomiske virksomheder på:
www.socialvirksomhed.dk